

патриархъ Теолиптъ I (1514—1520?) отсѣкълъ спора съ една своя грамота, като потвърдилъ нѣкогашното решение на патриархъ Филотея, църквата Св. Димитъръ да си остане подъ Зографъ, като ставропигиална. Тая грамота е отъ месецъ май 7029 г., или 1521 г. Датата 1521 ще да е вѣрна, защото началната и последната година отъ патриаршеството на Теолипта не сж добре установени. Грамотата бѣ обнародвана въ Прил. на Виз. Врем. XIII, 129—130.

LXVII

Грамоти на Василия II за правата на Охридската архиепископия

Дългитѣ и упорити българо-византийски войни, които траяха близо петдесетъ години презъ края на X и началото на XI в., се завършиха съ побѣдата на византийското оръжие и съ подчинението на България подъ Византия. Императоръ Василий II, завоевателятъ на България, получи отъ самитѣ византийци прозвището Българоубиецъ (*Βουλγαροκτόνος*). Василий II обаче, като познаваше коравостта на българския народъ, цѣлъ попадналъ подъ властта на Цариградъ, и опасявайки се отъ възможни български бунтове, прибѣгна до редъ мѣропрятия, които, поне отъ формална страна, да уталожватъ болкитѣ на поробена България. Василий II не посегна дори и на политическото име България; напротивъ, върховниятъ управителъ на българскитѣ области, чието седалище се намираше въ Скопѣе, официално се титулуваше „Дукъ на България“. Той запази повечето отъ фискалнитѣ и обществени институции на българитѣ, останали отъ царетѣ Петра и Самуила. Въ една отъ своитѣ грамоти Василий II изрично изтъква своитѣ начала за владението на България: „Защото не безъ кръвъ, казва той, не безъ трудъ и потъ, а съ многогодишно търпение и съ божия помощъ тая страна ни се подари отъ Бога, чиято благодать явно ни помагаше, та да се съедини подъ единъ яремъ раздѣленото, безъ да се нарушатъ границитѣ и наредбитѣ, добре установени отъ царстващитѣ преди насъ. Защото, ако и да станаме господаръ на тая страна (България), запазихме непожтнати нейнитѣ права, като ги потвърдихме съ наши хрисовули и грамоти“.